බුදුරජාණන් වහන්සේ සතිපට්ඨාන සූත්‍රය දේශනා කළ ස්ථානයේ ධර්මාශෝක රජතුමා විසින් කරවන ලද විහාරයේ නටබුන්...

෴ චතු සම්ම පබ්බ (පරිග්ගහ) භාවනාව

– මහාචාර්ය උතුරාවල ධම්මරතන හිමි

'සතිපට්ඨාන' නම් වූ බුදුදහමෙහි සුවිශේෂ විදර්ශනා භාවනාවෙහි ප්‍රධාන කොටසක් ලෙස සැලකිය හැකි භාවනා පිළිවෙතක් පැහැදිළි කැරෙන ලිපියකි. 'සතර සතිපට්ඨාන භාවනා විධි' නම් වූ විශේ–ෂාංගය යටතේ මෙම ලිපිය පළවේ.

෴ බුදුදහමේ ව්‍යාප්තිය හෙළි කරන ලොව පැරැණි පුද බිම්

– ටී. ගුණරත්න

නේපාලය, පාකිස්තානය, ඉන්දුනීසියාව, තායිලන්තය, බුරුමය, කාම්බෝජය, ලාඕසය, ජපානය, චීනය, වියට්නාමය ආදී රටවල ඇති පැරැණි බෞද්ධ පුද බිම් තුළින් හෙළිවන බුදුදහමේ ඓති–හාසික ශාසනික ව්‍යාප්තිය පිළිබඳ විමර්ශන ලිපියකි.

෴ නෙළුම් මලෙන් අර්ථවත් වන පිවිතුරු මඟ සැබෑ බෞද්ධයාගේ මරණයයි

– බුද්ධංකෝට්ටේ සුමනවංශ හිමි

ලෝකය තුළින්ම නිර්මාණය වී, ලෝකය ඉක්මවා යන පිරිසුදු මානසික තත්ත්වයක් ඉලක්ක කොට ඇති බෞද්ධ ප්‍රතිපදාවේ ගැඹුරු අරුත් විග්‍රහ කැරෙන ලිපියකි.

෴ නැණවතා දෙලොව ජයගනී

– දිවියාගහ යසස්සි නා හිමි

බුදුරදුන් පෙන්වා දී ඇති මග අනුව ප්‍රඥාව දියුණු කර ගැනීමේ අව–ශ්‍යතාව. මානය බැහැර කොට – දහම් මගට පිවිස – ප්‍රඥාව දියුණු කර ගැනීමෙන් පුද්ගලයාට සැලසෙන භෞතික හා ආධ්‍යාත්මික දියුණුව. 'සාර්ථක ජීවිතයකට ධම්මපදයෙන්' විශේෂාංගය යටතේ පළවන කුඩා ලිපියකි.

෴ අම්පිටියේ රාහුල හිමි

– සුමනවංශ රාජපක්ෂ

ප්‍රකට ධර්ම ලේඛකයකු හා දේශකයකු වූද, ගිහි – පැවිදි බෞද්ධ සමාජයේ ගෞරවාදරයට පාත්‍ර වූද, වයෝවෘද්ධ – තපෝවෘද්ධ මහ තෙර නමක් පිළිබඳ විස්තර ඇතුළත් ලිපියකි.

෴ බුදුසමය අගයන සමාජය හා රාජ්‍ය පාලනය

– දම්පහළ ධම්මාරාම හිමි

'බුදුදහමේ දක්වෙන පරමාදර්ශී සමාජය සහ එවැනි සමාජයක් ගොඩනැගීම සඳහා ක්‍රියාත්මක කළ යුතු ප්‍රායෝගික රාජ්‍ය පාලන ප්‍රතිපත්ති.

෴ පිරුවානා පොත්වහන්සේගේ අන්තර්ගතය පිළිබඳ විමසීමක්

– එම්. ජී. පියසේන

පිරිත් පොතෙහි අඩංගු සූත්‍ර සහ ඒ පිළිබඳ ඓතිහාසික ශාසනික තොරතුරු විමසුමකි. කොටස් වශයෙන් පළවූ මෙම ලිපියේ මෙවර පළවන්නේ තුන්වැනි කොටසය.

෴ සදහම් දැනුම

– වහුමුවේ විජයවංශ නාහිමි

බුදුදහම හා ඒ ආශ්‍රිත විවිධ විෂය කරුණු පිළිබඳ පාඨකයා දැනුවත් කරන විශේෂාංගයකි. කෙටි ප්‍රශ්න හා පිළිතුරු ඇතුළත් විශේ–ෂාංගයක් බැවින් දහම හදාරන සිසුනට විශේෂයෙන් ප්‍රයෝජනවත් විය හැකිය.

෴ මතට ලොල්වීමේ විපාක බුදු සමය දකිනා හැටි

අනුරපුර ශ්‍රී සාරානන්ද මහා විහාරය

– සේනපුර ඩී. තිශ්ශංක

ඓතිහාසික අනුරපුර පුද බිමෙහි පිහිටි අසූඅට රියන් උසැ'ති සමාධි බුදුපිළිමයක් සහිත සුප්‍රකට ලෙන් විහාරයක් පිළිබඳ තොරතුරු ඇතුළත් ලිපියක්, 'වෙහෙර විහාර' විශේෂාංගයෙන්.

බෞද්ධ ස්ථූපයේ ආරම්භය, විකාශය හා ඉන් හෙළිවන සන්නිවේදනය පිළිබඳ අගැයීමක්

– අමුගොඩ සෝමානන්ද හිමි

බෞද්ධ ස්ථූප නිර්මාණයේ ඉතිහාසය හා එයින් සංකේතවත් වන දර්ශනික අගය පිළිබඳ විමර්ශනයකි.

පිරිසුදුකම රැකීමට බුදුහිමි වදාළ මඟ

– ගොඩගම චන්ද්‍රදස්සි තෙරණීය

සිත පිරිසුදු කිරීම මුඛ්‍යාර්ථය කොටගත් පිළිවෙත් මගක් වූ බුදුදහමෙහි සඳහන් වන අභ්‍යන්තර හා බාහිර පාරිශුද්ධියට හේතුවන වත් පිළිවෙත් සමූහය.

නිවන් මඟට පෙරහුරුවක්

– සෝමරත්න බත්තැහැක

නිවන් අවබෝධය සඳහා අවශ්‍ය මූලික වත් පිළිවෙත් සමූහය හඳුන්වාදීමට දරන ප්‍රයත්නයක් ලෙස මෙම ලිපිය හැඳින්විය හැකිය. විශේෂයෙන් ඒ සඳහා පංච ශීලයෙහි ප්‍රාථමික අවශ්‍යතාව පෙන්වා දීම, ලේඛකයාගේ අරමුණ වී ඇති බව පෙනේ.

නිර්වාණය, කර්මය හා පුනරුත්පත්තිය

– ඩී. අමරසිරි වීරරත්න

ලෝක නියාම ධර්ම වටහා ගැනීම සඳහා බුදුදහමේ දක්වෙන ඤාණය ලබාගැනීම සඳහා වූ පිළිවෙත සහ නිර්වාණය, කර්මය හා පුනරුත්පත්තිය යන බෞද්ධ දර්ශනයේ මූලික ඉගැන්වීම් පිළිබඳ විමර්ශනයකි.

Kusala Kamma

-by Dr. Tudor Senanayake